Ι΄ Κυριακὴ τοῦ Λουκᾶ (Λουκ. ιγ΄ 10-17)
(9η Δεκεμβρίου 2012)

Τὸ φοβερὸ πάθος τῆς ὑποκρισίας ποὺ εἶναι γέννημα τοῦ ἐγωισμοῦ, καρπὸς τοῦ φθόνου καὶ ἀποτέλεσμα τῆς κενοδοξίας τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται νὰ στιγματίσει ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπή.

Προσερχόμενος ὁ Κύριος στὴν ἑβραϊκὴ συναγωγή, μὲ πόνο ψυχῆς βλέπει μία γυναῖκα, ἡ ὁποία κυρτωμένη δεκαοκτὼ ὁλόκληρα χρόνια δὲν μποροῦσε νὰ δεῖ οὔτε τὸ πρόσωπό Του. Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὴν ταλαίπωρη γυναῖκα ἀπὸ τὴν βασανιστική της ἀσθένεια, σκορπίζοντας χαρὰ καὶ δοξολογία σὲ ὅσους ἀντίκρυσαν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Ἕνας μόνον δὲν ἄντεξε τὸ θαυμαστὸ γεγονός. Δὲν μπόρεσε νὰ νικήσει τὸν φθόνο του πρὸς τὸν θεάνθρωπο Ἰησοῦ, ὥστε νὰ ἐκφράσει καὶ ἐκεῖνος ὅπως ὅλοι τὴν εὐχαριστία του στὸ Θεό. Πάτησε πάνω στὸ νόμο, γιὰ νὰ διδάξει τὸν ἴδιο τὸν Νομοθέτη καὶ θέλησε νὰ ὑπερυψώσει τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου σὲ Αὐτὸν ποὺ τὴν θέσπισε. Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ πρόσωπο οὔτε ἄγευστο τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως. Εἶναι ὁ ἀρχισυνάγωγος, ὁ προεστὼς θὰ λέγαμε, τῆς Συναγωγῆς. Τὰ κίνητρά του ὅμως δὲν ἦταν ἄδολα. Κινούμενος ἀπὸ φθόνο καὶ ὑποκρισία, προφασιζόμενος ὅτι ἐκεῖνος μόνο ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἀκριβῆ τήρηση τοῦ Σαββάτου, προσπάθησε νὰ ἀκυρώσει τὸ θαῦμα.

Συχνὰ καὶ ἐμεῖς, μὲ τὸν ἕνα ἤ τὸν ἄλλο τρόπο, ἀπενεργοποιοῦμε ἐν τοῖς πράγμασι τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ, ὅταν αὐτὸ ἱκανοποιεῖ τὸν ἐγωισμό μας, ὅταν ἐξυπηρετεῖ τὴν ἄμετρη κενοδοξία μας καὶ ὅταν τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὸν φθόνο ποὺ κυριεύει τὴν ψυχή μας πρὸς τὸ καλό. Ὁ ἀνεπίγνωστος ζῆλος εἶναι ἡ παθογένεια τῆς χριστιανικῆς μας ζωῆς.

Ἡ ὑποκρισία, ἀπετέλεσε συχνὰ γιὰ τὸν Κύριο πεδίο ἀντιπαράθεσης μὲ τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους. Πολλὲς φορὲς οἱ ἐκφραστὲς τοῦ ἑβραϊκοῦ νόμου θέλησαν νὰ ἀντιπαραθέσουν τὴν ἀκριβῆ τήρησή του μὲ τὸ μεγαλεῖο τῆς Θεότητός Του. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὅμως θέλησε μὲ θαυμαστὰ γεγονότα νὰ ἀνατρέψει τὴν ἄκριτη τήρησή του, ὄχι γιὰ νὰ τὸν ἀκυρώσει, ὅπως ἐκεῖνοι φανατικὰ ὑποστήριζαν, ἀλλὰ γιὰ νὰ καταδείξει σ’ αὐτοὺς καὶ σὲ ὅλους ἐμᾶς ὅτι ὁ ὑπέρτατος νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀγάπη Του γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Μέσα ἀπὸ τὸ προσωπεῖο τῆς θεοσέβειας ἀπέκρυπτε ὁ ἀρχισυνάγωγος τὸ τρομερὸ πάθος του. Καὶ ἐμεῖς προφασιζόμενοι τὸν ζῆλο μας στὴν χριστιανικὴ ζωή, ἀφαρπάζουμε τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ νὰ κρίνει τὸν κόσμο καὶ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπο. Νομίζουμε ἐσφαλμένα ὅτι ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ φαίνεται τηρητὴς τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ στοὺς ἄλλους καὶ ὄχι νὰ τηρεῖ τὶς ἐντολές Του ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴν ἀγάπη Του. Βλέπουμε τὴν ἀκίδα στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ μας καὶ δὲν διακρίνουμε τὸ δοκάρι στὸν ὀφθαλμό μας.

Στὶς μέρες μας, ὅλο καὶ ἐντονώτερα, παρουσιάζεται τὸ φαινόμενο νὰ εἶναι ἡ πίστη μας λιγότερο καρδιακή. Νὰ ἀκολουθεῖ κανόνες καὶ πρότυπα ποὺ καθιέρωσε ἕνας δυτικότροπος ἠθικισμός. Νὰ μεταμορφώνει τὴν ὀρθὴ πίστη σὲ ἠθικιστικὴ συμπεριφορὰ ἀνταλλάσοντας τὴν αὐθεντικότητα τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος μὲ τὴν ὑποκριτικὴ τακτικὴ νὰ δείχνουμε εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι στοὺς ἄλλους.

Ὅλα αὐτὰ ὁδήγησαν τὸν ἄνθρωπο νὰ χάσει τὴν ἀληθινὴ σχέση του μὲ τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία. Ἡ συμμετοχή του στὰ μυστήρια ἔγινε ἐθιμικὴ. Ὁ Ἐκκλησιασμὸς ἀπὸ προσμονὴ συνάντησης μαζί Του, καθῆκον ἤ τυπικὴ ὑποχρέωση. Ἀκόμη καὶ τὸ μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως, ὁ κατ’ ἐξοχὴν ὀρθόδοξος τρόπος προσέγγισης καὶ συμφιλίωσης τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό, ἀλλοιώθηκε ἀπὸ πολλοὺς καὶ μετετράπη σὲ τυπικὴ παράθεση ἁμαρτιῶν ἤ σὲ μέθοδο ψυχοθεραπείας μὲ θρησκευτικὸ περίβλημα. Ἡ ἐκκοσμίκευση ποὺ εἰσέβαλε στὴν Ἐκκλησία προκάλεσε δυστυχῶς πολλὲς ἀλλοιώσεις διατηρῶντας τὸν ἐξωτερικὸ τύπο, καταρρακώνοντας ὅμως τὸ εὐσεβὲς φρόνημα.

Ὅλα τὰ παραπάνω συνετέλεσαν, ὥστε ἡ μετοχή μας στὸ μυστήριο τοῦ Θεοῦ νὰ περιορίζεται μερικὲς φορὲς σὲ μιὰ ὑποκριτικὴ τακτικὴ τύπων καὶ τρόπων συμπεριφορᾶς ποὺ δὲν προδιαγράφουν τὴν σωτηρία μας. Ἕνας ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας γράφει σχετικά: «Τὸ μεγάλο ἁμάρτημα τῶν ὑποκριτῶν εἶναι ἡ ἔχθρα τους ἐναντίον τοῦ πνεύματος. Ἡ προσβολὴ τῆς ἀλήθειας καὶ ἡ προδοσία της. Οἱ κλέφτες ἁρπάζουν τὰ ἀναλώσιμα ἀγαθά, οἱ δολοφόνοι σκοτώνουν τὸ θνητὸ σῶμα, οἱ πόρνες μολύνουν τὴν σάρκα ποὺ προορίζεται νὰ λειώσει. Οἱ ὑποκριτὲς ὅμως κλέβουν τὶς ὑποσχέσεις γιὰ τὴν αἰωνιότητα, δολοφονοῦν τὶς ψυχές, μολύνουν τὶς συνειδήσεις. Ὁ λόγος τους ἀνατρέπεται ἀπὸ τὶς πράξεις, ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος δὲν ἀνταποκρίνεται στὸν ἐξωτερικό, ἡ μυστικὴ βρωμιά τους διαψεύδει καὶ σβήνει κάθε τους φαινομενικὸ καλό».

Ἀδελφοί μου,

Ἂς ἐπανέλθουμε στὸ ἁγνὸ καὶ ἀνόθευτο φρόνημα τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἂς ἐπιστρέψουμε στὴν ἀστείρευτη πηγὴ τῶν ναμάτων τῆς πίστεώς μας. Ἂς προσέξουμε τὴν ὑποκρισία, ὅπως μᾶς συμβουλεύει ὁ Μέγας Βασίλειος, γιατὶ οἱ ὑποκριτὲς ἔχουν στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς τους τὸ μῖσος, ἐνῷ τὸ πρόσωπό τους εἶναι χρωματισμένο μὲ ἀγάπη. Ἡ ὑποκρισία μοιάζει μὲ τοὺς ὑφάλους ποὺ καλύπτονται ἀπὸ λίγο νερό, γι’ αὐτὸ καὶ ἀποβαίνουν ἀπρόβλεπτο κακὸ σ’ αὐτοὺς ποὺ δὲν τοὺς ἀποφεύγουν.

Ἰ.Σ.